

จดหมายถึงบรรณาธิการ

“ยาสมุนไพร...กับการรักษามะเร็ง”

นายแพทย์อนุตม์ ก้วยเจริญพานิชก์

โรงพยาบาลมะเร็งอุบลราชธานี ตำบลขามใหญ่ อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี 34000

ปัจจุบันโรคมะเร็งจัดเป็นปัญหาที่สำคัญและเป็นสาเหตุการตายที่พบได้มากของโลก จากรายงานขององค์การอนามัยโลกพบว่า ในปี พ.ศ. 2551 มีผู้ป่วยรายใหม่จำนวน 12.7 ล้านคน และมีผู้เสียชีวิตจากโรคมะเร็งราว 7.6 ล้านคน หรือคิดเป็นร้อยละ 13 จากสาเหตุการเสียชีวิตของคนทั่วโลก สอดคล้องกับข้อมูลของสำนักงานนโยบายและยุทธศาสตร์ กระทรวงสาธารณสุข ซึ่งรายงานในปี พ.ศ. 2554 ประเทศไทยมีผู้เสียชีวิตด้วยโรคมะเร็ง 61,082 คน ถือเป็นสาเหตุการตายอันดับหนึ่ง และมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ ถึงแม้จะมีวิธีการรักษาที่หลากหลายและมีประสิทธิผลสูงขึ้นกว่าแต่ก่อน ได้แก่ การผ่าตัด (surgery) เคมีบำบัด (chemotherapy) รังสีบำบัด (radiotherapy) ยาฮอร์โมนบำบัด (hormonal therapy) หรือการรักษาแบบมุ่งเป้า (targeted therapy) แต่กระบวนการรักษาโรคมะเร็งก็ยังมีข้อจำกัดหลายประการที่เป็นอุปสรรคต่อการหายขาดในผู้ป่วย เช่น ความรุนแรงของโรคมะเร็ง ชนิดของโรคมะเร็ง การเข้าถึงการรักษาที่เหมาะสม การดื้อยา หรือผลข้างเคียงจากการใช้ยา จึงทำให้ผู้ป่วยจำนวนไม่น้อยแสวงหาศาสตร์การแพทย์ทางเลือกในการดูแลรักษาตนเองหรือคนในครอบครัวจากโรคมะเร็ง ทั้งนี้สมุนไพร

ไพรนับเป็นอีกทางเลือกหนึ่งที่มีผู้นิยมนำมาใช้กับผู้ป่วยโรคมะเร็ง โดยมีรายงานการศึกษาวิจัยที่ค่อนข้างหลากหลาย ส่งผลให้การใช้ยาสมุนไพรกลายเป็นหนึ่งสภาวะพึงพิงให้กับผู้ป่วยและญาติ ยิ่งไปกว่านั้น จากหลายรายงานทั่วโลกระบุว่า กลุ่มผู้ป่วยมะเร็งเป็นกลุ่มผู้ป่วยหลักที่นิยมชมชอบการใช้สมุนไพรการแพทย์ดั้งเดิมและการแพทย์ทางเลือกในการร่วมรักษามากที่สุด

ก่อนหน้านี้ผู้เชี่ยวชาญจะมีโอกาสร่วมดำเนินการวิจัยโครงการวิจัยทางคลินิกที่นำเอาสมุนไพรมาใช้กับผู้ป่วยมะเร็ง ผู้เขียนมีความเชื่อมั่นเลยว่าการใช้สมุนไพรหรือการแพทย์ดั้งเดิมจะไม่สามารถช่วยผู้ป่วยมะเร็งได้ ยิ่งไปกว่านั้น ทุกครั้งที่พบว่าผู้ป่วยมะเร็งดังกล่าวใช้ยาสมุนไพรหรือยาต้มจากหม้อพื้นบ้านใด ๆ ในการรักษาพร้อมด้วยก็จะเตือนและห้ามไม่ให้ผู้ป่วยกระทำการดังกล่าวทุกครั้งไป ทว่าด้วยสถานการณ์พลิกผันทำให้ผู้เขียนต้องเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการวิจัยทางคลินิกเรื่องการใช้นาย N040 ในการรักษาผู้ป่วยโรคมะเร็งปากมดลูกระยะแพร่กระจายและไม่ตอบสนองต่อการรักษามาตรฐาน ซึ่งเป็นการวิจัยทางคลินิกระยะที่ 1b ในกระบวนการทดลองทางคลินิก เป็นการวิจัยทางคลินิกเรื่องแรก

ซึ่งร่วมดำเนินการนานถึง 3 ปี ด้วยกัน จนปัจจุบันผู้เขียนก็ได้ร่วมดำเนินการศึกษาวิจัยทางคลินิกยาสมุนไพรกับการรักษามะเร็งเป็นเรื่องที่สองคือ การวิจัยทางคลินิกระยะที่ 2 ของสารสกัดตำรับยาเบญจอำมฤตย์ในผู้ป่วยโรคมะเร็งเซลล์ตับซึ่งกำลังอยู่ในกระบวนการศึกษาวิจัยและดำเนินการมาได้ปีกว่าแล้ว

ในระหว่างที่ดำเนินการศึกษาวิจัยทางคลินิกเรื่องยา N040 ในการรักษาผู้ป่วยโรคมะเร็งปากมดลูกระยะแพร่กระจายและไม่ตอบสนองต่อการรักษามาตรฐาน อยู่นั่นเองที่เป็นแรงบันดาลใจและทำให้ผู้เขียนเริ่มเปลี่ยนความคิดและทัศนคติต่อเรื่องการใช้สมุนไพรกับการรักษาโรคมะเร็ง จากการที่เห็นผู้ป่วยบางรายส่งสัญญาณตอบสนองต่อการให้ยา N040 ในทางบวก รวมไปถึงเมื่อตนเองได้ทำการศึกษาวิเคราะห์เปรียบเทียบคุณภาพชีวิตด้วยแบบประเมิน EQ-5D-5L ฉบับภาษาไทยของ EuroQol

Group ระหว่างผู้ป่วยมะเร็งปากมดลูกระยะแพร่กระจายและไม่ตอบสนองต่อการรักษามาตรฐานที่ได้รับยา N040 และ ไม่ได้รับยา N040 ผลพบว่าผู้ป่วยที่ใช้ยา N040 มีคะแนนคุณภาพชีวิตสูงกว่าผู้ป่วยที่ไม่ได้ใช้ยา N040 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.001$) จากจุดนี้เองทำให้ผู้เขียนเริ่มเปิดโลกทัศน์ตนเองและยอมทำความเข้าใจกระบวนการรักษารูปแบบอื่นที่อาจส่งผลให้ผู้ป่วยมะเร็งมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น อย่างไรก็ตามไม่มีวิธีการรักษาโรคใด ๆ ที่ดีที่สุดและถูกต้องที่สุดสำหรับทุกคน จากประสบการณ์ที่ผ่านมาทำให้ผู้เขียนเรียนรู้ว่า การรักษามะเร็งที่ดีที่สุดคือ การรักษาทางกาย และทางจิตใจ ซึ่งการรักษาแต่ละบุคคลมีความแตกต่างกัน และหลักการรักษาโรคมะเร็งจำเป็นต้องได้รับความร่วมมือจากทีมผู้เชี่ยวชาญด้านการแพทย์และพยาบาลหลากหลายกลุ่ม

เรียน นายแพทย์ธนต์ม์ ก้วยเจริญพานิช์

ขอแสดงความยินดีกับคุณหมอที่มีโอกาสร่วมศึกษาวิจัยสมุนไพรทำให้คุณหมอเริ่มยอมรับคุณประโยชน์ของสมุนไพรเพราะแท้จริงแล้วยาแผนปัจจุบันจำนวนมากก็พัฒนามาจากสมุนไพร เช่น ดิจิตาลิส (digitalis) ที่ใช้รักษาโรคหัวใจ ยารักษามะเร็งตัวแรก ๆ คือ วินคริสทีน (vincristine) และวินบลาสทีน (vinblastine) ก็พัฒนามาจาก

สมุนไพรคือแพงพวย ทั้งนี้ จะต้องมีการศึกษาวิจัยอย่างเป็นระบบและถูกต้องตามหลักวิชาการ รวมทั้งหากนำมาทดลองในมนุษย์ จะต้องปฏิบัติให้ถูกต้องตามหลักจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ด้วย ขอสนับสนุนให้คุณหมอให้ความสนใจในการศึกษาวิจัยสมุนไพรต่อไป

บรรณาธิการ